

VERANTWOORDELIJKHEDEN RONDOM EEN PROPAANGASINSTALLATIE

Opgesteld door: Benegas B.V.

2024

Verantwoordelijkheden rondom een propaangasinstallatie

Wie is er verantwoordelijk voor welk deel van de propaangasinstallatie? Het antwoord op deze vraag is niet eenduidig te geven, omdat er verschillende configuraties en commerciële afspraken mogelijk zijn. In onderstaand overzicht wordt op elk te onderscheiden onderdeel ingegaan met uitleg over:

- a) welk deel van de installatie het betreft;
- b) wie in de regel eigenaar is van dat installatiedeel;
- c) op welke wijze dit deel van de installatie dient te worden onderhouden en gekeurd;
- d) voor wiens rekening en verantwoording deze werkzaamheden zijn.

Een propaangasinstallatie bestaat vaak uit 3 delen (soms is deel 2 niet aanwezig doordat één regelaar direct de gasdruk reduceert naar lage druk) :

Deel 1: de hogedruk installatie

- a. Dit deel betreft de propaantank(s), tot en met de afnamekranen bovenop de tank(s). Hierin bevindt zich voornamelijk vloeibaar propaan en staat onder hoge druk. In de regel is de druk in de tank ca. 5 tot 8 bar.

Een opslagtank voor propaan, inclusief bijbehorende leidingen en appendages, wordt beschouwd als drukapparatuur, waarop het Warenwetbesluit drukapparatuur (WBDA) van toepassing is. Voor het WBDA is de Arbeidsinspectie bevoegd gezag. *Keuring voor ingebruikneming:*

De keuring voor ingebruikneming (Kvl) geldt voor de opslagtank voor propaan, installatie leidingen en de bijbehorende veiligheidsappendages en andere onder druk staande appendages.

- Een Kvl moet worden uitgevoerd door een aangewezen keuringsinstelling (NL-CBI). Bij goedkeuring wordt een "Verklaring van Ingebruikneming" afgegeven.
 - Stationaire opslagtanks voor propaan met een volume kleiner dan of gelijk aan 5m³, van waaruit propaan uitsluitend in de gasfase wordt onttrokken, mag een geaccepteerde installateur de Kvl uitvoeren.
 - Voor opslagtanks opgesteld op een bouwplaats geldt dat ook hier de geaccepteerde installateur de Kvl mag uitvoeren tot een inhoud van ten hoogste 8 m³.
- b. Dit deel van de installatie is meestal eigendom van de gasleverancier en wordt van hem gehuurd incl. de onderhoudsverplichting door de gebruiker. In een beperkt aantal gevallen is de gebruiker zelf eigenaar.
 - c. Dit deel van de installatie dient te worden onderhouden en gekeurd conform het WBDA en NPR 2578. Alle opslagtanks voor propaan zijn onderworpen aan het regime voor herkeuring, welke moet worden uitgevoerd uiterlijk in het 6^e jaar nadat de laatste keuring heeft plaatsgevonden. De termijn voor het uitvoeren van het inwendig onderzoek kan worden verlengd tot maximaal 12 jaar indien een onderhoudsschema wordt gevolgd op basis van NPR 2578. Deze verlenging is alleen mogelijk voor tanks met een maximaal volume van 40.000 l en welke gebruikt worden voor niet industriële toepassing.

Het onderhoud en de herbeoordeling van de propaantank(s) is voor rekening van de eigenaar van de tank(s). In de relatie tussen gebruiker en het bevoegd gezag BOR (gemeente of omgevingsdienst) is het de verantwoording van de gebruiker dat dit tijdig gebeurt (het laatste keuringsdocument vermeld het jaar voor volgende herbeoordeling). Vaak heeft de eigenaar van de tank(s) de zorg voor herkeuring van de gebruiker overgenomen.

- d. De ingebruiknamekeuring van de tank(s) is de verantwoordelijkheid van de gebruiker. Voor tanks < 5 m³ liter (of < 8 m³ op een bouwterrein) kan dit worden uitgevoerd door een geaccepteerd installateur. Voor alle andere tanks moet de ingebruiknamekeuring worden uitgevoerd door een NL-CBI. De kosten voor de ingebruiknamekeuring zijn voor rekening van de gebruiker.

Deel 2: de middendruk installatie

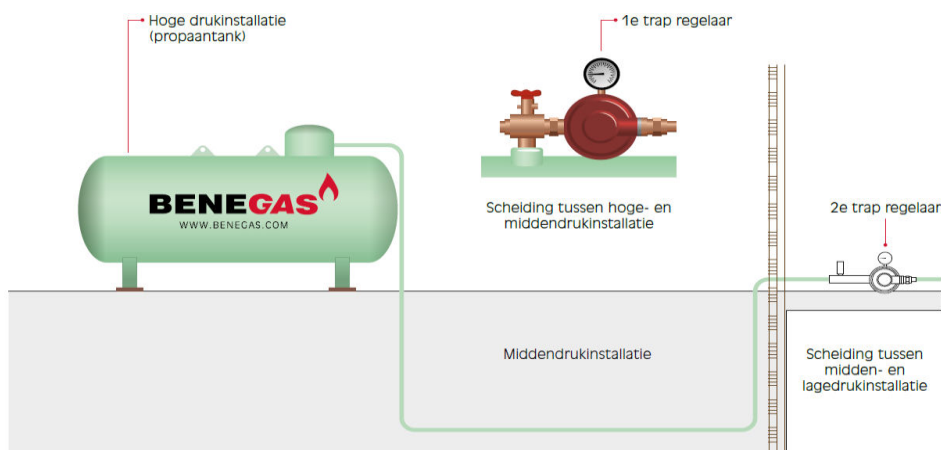
- a. Dit deel betreft de propaangasleiding (die soms zo lang kan zijn dat van een leidingnetwerk kan worden gesproken), vaak een groot gedeelte ondergronds, vanaf afnamekraan op de tank tot aan de tweede trap regelaar (tegen de buitengevel, meterkast of in de centrale gaskast). In de leiding(netwerk) bevindt zich propaangas in dampvorm en staat onder druk van ca. 2 bar. Deze moeten worden geïnstalleerd conform de NEN-EN 1775 / NPR 3378 voor de aanleg van gebouwgebonden LPG (propaan)dampleidingen met een maximale werkdruk kleiner of gelijk aan 5 bar of industriële gasinstallaties > 0,5 bar;
- b. Dit deel van de installatie is meestal van de eigenaar van het perceel of de beheerder van de inrichting. De leiding is gedimensioneerd en ondergronds gelegd, als horend bij het onroerend goed. Er kunnen andere afspraken over eigendom en keurplicht zijn gemaakt;
- c. Dit deel van de installatie dient te worden onderhouden en gekeurd conform NPR 2578. Dit houdt concreet in dat het propaangasleiding iedere 6 jaar (als er voor afpersen wordt gekozen) dient te worden gekeurd, of 3 jaar (als er voor de gaslekdetectie methode wordt gekozen). De keuring dient te worden uitgevoerd door een geaccepteerd installateur omdat hiervan een gedagtekende verklaring moet worden afgegeven;
- d. Het onderhoud en de keuring ervan is voor rekening van de eigenaar van het perceel of de beheerder van de inrichting. Het is derhalve zijn verantwoording dat dit (tijdig) wordt uitgevoerd.

Deel 3: de lagedruk installatie

- a. Dit deel betreft het leidingwerk (binnen en buiten) vanaf de tweede trap regelaar (tegen de buitengevel, meterkast of in de gaskast) of de gecombineerde eerste/tweede trap regelaar (op de propaangastank) Dit deel omvat eventuele gasmeter en alle daarop aangesloten verbruikstoestellen zoals cv-ketels, fornuizen boilers etc. Hierin bevindt zich propaangas in dampvorm en staat onder lage druk van ca. 30 tot 50 mbar (= 0,03 tot 0,05 bar). Deze moeten worden geïnstalleerd conform de NEN 1078 (NPR 3378)
- b. Dit deel van de installatie is van de eigenaar van het gebouw of de beheerder van de inrichting;
- c. Voor dit deel van de installatie geldt geen wettelijk onderhoud- of keuringsregime. Wel dient dit deel van de installatie te worden onderhouden en/of gekeurd (voor zover bijvoorbeeld een verzekeringspolis of de garantiebepalingen van de fabrikant dat voorschrijven). Dit kan inhouden dat het leidingwerk en de daaraan gekoppelde (CV) installaties periodiek (mogelijk 1- of 2-jaarlijks) dient te worden onderhouden en/of gekeurd (conform NEN 1078 (NPR 3378));

- d. Het onderhoud en de keuring ervan is voor rekening van de eigenaar van het gebouw of de beheerder van de inrichting en het is ook zijn verantwoordelijkheid dat dit (tijdig) wordt uitgevoerd. Mocht er enige onderhoud- of keuringsregime in de (BARIM of WABO) vergunning zijn opgenomen, dan is het de verantwoordelijkheid van de eigenaar dat dit tijdig gebeurt.

Een schematische weergave van de leidinginstallatie aangesloten op de gehuurde tank van Benegas en horende bij het onroerend goed, is als volgt :

Relevante documenten

Op grond van het WBDA moeten alle documenten met betrekking tot de bouw, de intredekering, de herkeuringen en de aanwijzingen voor gebruik van een opslagtank voor propaan in bezit zijn van de gebruiker. Dit voorschrift voegt daaraan toe dat ook de bevindingen van uitgevoerd onderhoud moeten worden bewaard. Daarnaast is voorgeschreven dat relevante documenten in een installatieboek moeten zijn opgenomen (Mijn Benegas). Dit heeft tot doel dat in de loop van de levensduur van de installatie een overzichtelijk logboek wordt opgebouwd, hetgeen het inzicht in de installatie verhoogt en daarnaast de goede bedrijfsvoering en het adequaat handelen tijdens storingen of incidenten bevordert.

In de praktijk komt het vaak voor dat een propaantank eigendom is van de gasleverancier, welke ook voor het beheer en onderhoud zorgdraagt. In deze gevallen beschikt de gebruiker niet altijd over het volledige tank dossier. Dan mogen via digitale weg de relevante documentatie beschikbaar worden gesteld door de gasleverancier, wat als voordeel heeft dat zij het dossier actueel houden (oude verklaringen vervangen door nieuwe). Het verdient aanbeveling om een aangekondigd controlebezoek voor te bereiden, zodat de noodzakelijke documenten voor inzage beschikbaar zijn, controleer of deze aanwezig zijn in Mijn Benegas.

Een propaangas installatie (propaangastank met toebehoren, zoals leidingen drukregelaars en eventueel verdamer enz.) moet worden geplaatst volgens het Activiteitenbesluit (afstanden buiten de inrichting) en de Publicatie Gevaarlijke Stoffen (PGS) nr. 19 (met o.a. afstanden tot interne objecten).

Extra aandachtspunten:

CO2 uitstoot:

Vanuit het overheidsbeleid om bewust om te gaan met het energie verbruik en minder CO² uit te stoten, is het mogelijk dat bij een milieu-inspectie wordt gevraagd naar het bedrijfsmatige energie gebruik en plan van aanpak om hier bewust mee om te gaan en waar mogelijk te besparen.

Grote stookinstallaties

Voor grote stookinstallaties (vaste stookruimte met ≥ 100 KW geïnstalleerd vermogen) geldt een 4-jaarlijks keuringsregiem SCIOS keuring, deze toeziet op de goede aanleg, staat van onderhoud en zuinige werking.

Werkzaamheden aan gasverbrandingsinstallaties na 1 april 2023

Voor werkzaamheden aan gasverbrandingsinstallaties, zoals cv-ketels, gashaarden en geisers, geldt vanaf 1 april 2023 dat installateurs gecertificeerd moeten zijn om deze installaties te plaatsen, onderhouden of repareren. Dit moet ervoor zorgen dat het aantal ongevallen door koolmonoxide omlaag gaat.

Bedrijven die vanaf 1 april 2023 niet over een geldig 'CO-vrij certificaat' beschikken mogen deze werkzaamheden dan niet meer uitvoeren en zijn in overtreding wanneer ze dat wel doen. Ook degene die opdracht geeft aan een bedrijf dat niet voor deze werkzaamheden is gecertificeerd, is dan in overtreding. Dat betekent dat opdrachtgevers zoals woning- en gebouweigenaren, maar bijvoorbeeld ook huurders en verhuurders er goed op moeten toezien dat ze een gecertificeerd bedrijf inschakelen. Zie ook <https://co-vrij.com>

Overdrukbeveiliging

Op nieuwe aan te leggen midden- en lagedruk propaangas installaties moet iedere drukregelaar welke een voordruk heeft van hoger dan 100 mbar zijn voorzien van een overdrukbeveiliging met afslag (OPSO), dit is om te voorkomen dat een aangesloten cv ketels, gasfornuizen, geisers, enz. een hogere druk ontvangen dan voor de werking (beveiliging) is toegestaan. Voorgaande is opgenomen in NPR 3378-5:2021. Hierin zijn ook praktijkrichtlijnen voor het installeren van flessengasinstallaties opgenomen.